

DB-8568

Seat No. _____

M. Com. (Part - I) Examination**June / July - 2015****Finance & Account : Paper - III****(Project Planning & Control)****(New Course)**

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 100

- 1 (અ) ધંધાકીય વિચારોનાં પ્રાપ્તિસ્થાનો વિષે લખો. 10
- (બ) ઉત્તમ વિચારોની પસંદગી કેવી રીતે કરવામાં આવે છે ? 10

અથવા

- 1 પરિયોજના અંગેના વિચારો મેળવવા માટે મદદરૂપ સૂચનોની ચર્ચા કરો. 20
- 2 બજાર અને માંગ સર્વેક્ષણ વખતે ધ્યાનમાં રાખવાની બાબતો વર્ણવો. 20

અથવા

- 2 (અ) બજાર અને માંગ વિશ્લેષણનો અર્થ સમજાવી મહત્ત્વ લખો. 10
- (બ) માંગ આધારણ વિશે નોંધ લખો. 10

- 3 સ્થાન પસંદગીને અસર કરતાં નિર્ણાયક પરિબલો જણાવો. 20

અથવા

- 3 વસ્તુ વિન્યાસ અને પ્રક્રિયા વિન્યાસ વચ્ચેનો તફાવત લખો. 20
- 4 મૂડીરોકાણ એટલે શું ? તેના હેતુઓ તથા પ્રકારો સમજાવો. 20

અથવા

- 4 (અ) હીના કંપની અને મીના કંપની એક્સરખા જોખમવાળી છે. હીના કંપની 10
લિવરેજ વગરની છે. જ્યારે મીના કંપનીમાં 10%ના રૂ. 8,00,000 ડિબેન્ચર
છે. ચોખ્ખી આવક અભિગમ મુજબ બંને કંપનીના મૂલ્ય નીચે
પ્રમાણે છે :

વિગત	હીના કંપની લિ.	મીના કંપની લિ.
ચોખ્ખી કામગીરી આવક	2,40,000	2,40,000
— ડિબેન્ચર વ્યાજ	-	80,000
ચોખ્ખી આવક	2,40,000	1,60,000
ઇક્વિટી મૂડીકરણનો દર	15%	16%
ઇક્વિટી મૂડીનું મૂલ્ય	16,00,000	10,00,000
ડિબેન્ચરનું મૂલ્ય	-	8,00,000
પેઢીનું મૂલ્ય	16,00,000	18,00,000

એક રોકાણકાર મીના કંપનીમાં 10% ઇક્વિટી શેર ધરાવે છે. તે અંગત લિવરેજ ઊભુ કરી કઈ રીતે પોતાનું રોકાણ ઘટાડી શકશે.

- (બ) બે કંપનીઓ રોહન લિમિટેડ અને મોહન લિમિટેડ સરખા જોખમવાળા 10 જૂથની છે. બંને કંપનીઓ એક સિવાય બધી બાબતોમાં સમાન છે. રોહન લિમિટેડમાં લિવરેજનો ઉપયોગ થાય છે. જ્યારે મોહન લિમિટેડમાં લિવરેજનો ઉપયોગ થતો નથી. લિવરેજવાળી કંપનીમાં 10% વ્યાજના રૂ. 3,00,000નાં ડિબેન્ચરો છે. બંને કંપનીઓની કુલ મિલકતો રૂ. 10,00,000 છે. જ્યારે બંને કંપનીઓ વ્યાજ અને કરવેરા પહેલા મિલકતો પર 15%ની કમાણી કરે છે.

જો મૂડી બજાર સંપૂર્ણ હોય રોકાણકારો તર્કસંગત નિર્ણયો લેતાં હોય કરવેરાનો દર 50% હોય અને ઇક્વિટી મૂડી પર મૂડીકરણનો દર 15% હોય તો નીચેની ગણતરી કરો.

- (1) ચોખ્ખી આવક અભિગમ મુજબ બંને કંપનીઓનું મૂલ્ય શોધો.
- (2) ચોખ્ખી કામગીરી આવક અભિગમ મુજબ બંને કંપનીઓનું મૂલ્ય શોધો.

5 (અ) એક કંપનીનાં છેલ્લા બે વર્ષના કામગીરીના પરિણામો નીચે મુજબ છે : 8

વર્ષ	વેચાણ (રૂ.)	નફો (રૂ.)
2013	54,000	1,200
2014	60,000	3,000

તમારે નીચેની ગણતરી કરવાની છે :

- (1) નફા-જથ્થાનો ગુણોત્તર
- (2) સ્થિર ખર્ચ
- (3) સમતૂટ બિંદુ
- (4) સલામતી ગાળો.

(બ) X કંપની એક જ વસ્તુનું ઉત્પાદન અને વેચાણ રૂ. 10 એકમદીઠ કરે છે. 12

ચલિત ખર્ચા એકમદીઠ રૂ. 6 છે. અને સ્થિર ખર્ચા કુલ રૂ. 4,000 છે.

ગણતરી કરો :

- (1) P/V ગુણોત્તર
- (2) સમતૂટ બિંદુએ વેચાણ
- (3) જ્યારે કુલ વેચાણ રૂ. 15,000 હોય ત્યારે સલામતીનો ગાળો
- (4) જ્યારે નફો રૂ. 5,000 હોય ત્યારે જરૂરી વેચાણ
- (5) જ્યારે વેચાણ રૂ. 15,000 હોય ત્યારે નફો

અથવા

- 5 ચેતન લિ.નું નીચેનાં પાકા સરવૈયા પરથી રોકડ પ્રવાહ પત્રક તૈયાર કરો : 20
(AS-3 મુજબ)

દેવાં	2013 (રૂ.)	2014 (રૂ.)	મિલકતો	2013 (રૂ.)	2014 (રૂ.)
ઈક્વિટી			પાછડી	1,15,000	90,000
શેરમૂડી	3,00,000	4,00,000	જમીન-મકાન	2,00,000	1,70,000
8%ની RPS			મશીનરી	80,000	2,00,000
મૂડી	1,50,000	1,00,000	દેવાદારો	1,60,000	2,00,000
સામાન્ય			સ્ટોક	77,000	1,09,000
અનામત	40,000	70,000	લેણીહૂડી	20,000	30,000
ન.નુ. ખાતુ	30,000	48,000	હાથ પર રોકડ	15,000	10,000
સૂચિત			બેંક સિલક	10,000	8,000
ડિવિડન્ડ	42,000	50,000			
લેણદારો	55,000	83,000			
દેવીહૂડી	20,000	16,000			
કરવેરા					
જોગવાઈ	40,000	50,000			
	6,77,000	8,17,000		6,77,000	8,17,000

વધારાની માહિતી :

- (1) વર્ષ દરમ્યાન મશીનરી રૂ. 10,000 અને જમીન-મકાન પર રૂ. 20,000 ઘસારો ગણવામાં આવ્યો.
- (2) વર્ષ દરમ્યાન વચગાળાનું ડિવિડન્ડ રૂ. 20,000 ચૂકવવામાં આવ્યું.
- (3) વર્ષ દરમ્યાન રૂ. 35,000ના કરવેરા ચૂકવવામાં આવ્યાં.

ENGLISH VERSION

- 1 (a) Write about the sources of business ideas. 10
- (b) What is the selection procedure of best ideas ? 10

OR

- 1 Discuss suggestions helpful in scouting for project ideas. 20
- 2 Describe the matters considered in market and demand survey. 20

OR

- 2 (a) Explain meaning and importance of market and demand analysis. 10
- (b) Write a note on demand forecasting. 10
- 3 Explain the factors affecting selection of location in detail. 20

OR

- 3 Write a differences between product layout and process layout. 20
- 4 What is capital investment ? Explain its objectives and types. 20

OR

- 4 (a) Heena company and Meena company are in the same risk. Heena company is an unlevered while Meena company has 10% debenture of Rs. 8,00,000. The value of companies according to Net Income approach is as follows : 10

Particulars	Heena Co. Ltd.	Meena Co. Ltd.
Net operating income	2,40,000	2,40,000
– Interest on debenture	-	80,000
Net Income	2,40,000	1,60,000
Rate of equity capitalisation	15%	16%
Value of equity capital	16,00,000	10,00,000
Value of Debenture	-	8,00,000
Value of Company	16,00,000	18,00,000

An investor holds 10% equity shares of Meena company Ltd. How can he reduce his investment by engaging in personal leverage ?

- (b) Two companies Rohan Ltd. and Mohan Ltd. belong to the homogeneous risk class. Both are identical in all respects except that Rohan Ltd. is a levered company while Mohan Ltd. is an unlevered company. In the levered company's capital structure, there are 10% debentures of Rs. 3,00,000 total assets of both companies are worth Rs. 10,00,000. Both company earn 15% return on their total assets. Before interest and taxes. Assuming that capital market is perfect. Investors behave rationally tax rate 50% and rate of equity capitalization is 15%. Calculate the following :
- (1) Value of both companies by using net income approach.
 - (2) Value of both companies by using net operating income approach.

- 5 (a) The following information of a company for the last two years results : 8

Year	Sales (Rs.)	Profit (Rs.)
2013	54,000	1,200
2014	60,000	3,000

Calculate the following :

- (1) P/V ratio
 - (2) Fixed expenses
 - (3) Breakeven point
 - (4) Margin of safety.
- (b) X Co. manufacturing a single article sells it at Rs. 12 P.U. The variable cost is Rs. 6 p.u. and fixed cost is Rs. 4000 p.a. calculate :
- (1) P/V ratio
 - (2) Breakeven sales
 - (3) Margin of safety if total sales are Rs. 15,000
 - (4) Sales required to earn a profit of Rs. 5,000
 - (5) Profit when sales is Rs. 15,000.

OR

- 5 Prepare cash flow statement from the above balance sheets of Chetan Ltd. (As per AS-3) 20

Liabilities	2013. (Rs.)	2014 (Rs.)	Assets	2013 (Rs.)	2014 (Rs.)
Equity share capital	3,00,000	4,00,000	Goodwill	1,15,000	90,000
8% RPS			Land-		
capital	1,50,000	1,00,000	Building	2,00,000	1,70,000
General			Machinery	80,000	2,00,000
Reserve	40,000	70,000	Debtors	1,60,000	2,00,000
			Stock	77,000	1,09,000

P&L			Bills		
Account	30,000	48,000	receivable	20,000	30,000
Proposed			Cash on		
dividend	42,000	50,000	hand	15,000	10,000
Creditors	55,000	83,000	Bank		
Bills			balance	10,000	8,000
payable	20,000	16,000			
Provision					
for taxation	40,000	50,000			
	6,77,000	8,17,000		6,77,000	8,17,000

Additional Information :

- (1) During the year depreciation charged was Rs. 10,000 on machineries and 20,000 on land-buildings.
- (2) Interim dividend paid during the year amounted to Rs. 20,000
- (3) Taxation paid during the year was Rs. 35,000.